

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) หนึ่งกลุ่มมีรูปแบบการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (pretest-posttest one group design) เพื่อศึกษาผลของการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 15 ราย และการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยผู้ดูแลจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ดูแลเด็กตลอดระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทราบว่าเด็กที่ตนเองดูแลมีการติดเชื้อเอชไอวี
3. สามารถสื่อสาร ฟังและพูดได้ตอบภาษาไทยได้ดี
4. ยินดีร่วมมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ประเภท ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ วัสดุทัศนเรื่อง การป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งมีความยาวประมาณ 13 นาที เนื้อหาของวัสดุทัศนประกอบด้วย การรักษาความสะอาดร่างกายเด็ก การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและลดการแพร่

กระจายของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมสู่ตัวเด็ก การส่งเสริมสุขภาพและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็ก ซึ่งจะแสดงให้เห็นพฤติกรรม การปฏิบัติของผู้ดูแลเพื่อป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่เหมาะสม โดยวิธีที่นักวิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของเบนดูรา (Bandura, 1986) ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี การปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เหมาะสมกับผู้ดูแลและการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อวีดิทัศน์จากตำรา เอกสารและงานวิจัยเพื่อเตรียมเนื้อหาความรู้และเค้าโครงเรื่องสำหรับการสร้างสื่อวีดิทัศน์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้ดูแล ซึ่งได้แก่ ผู้ดูแลมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล รวมถึงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่ถูกต้อง

1.3 กำหนดและวางเค้าโครงเรื่องตามเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีจากการศึกษาตำรา เอกสารงานวิจัยต่างๆ เพื่อกำหนดการให้ความรู้และการแสดงพฤติกรรมของ ตัวแบบให้ใกล้เคียงกับผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้แบบได้คิขึ้น

1.4 นำเค้าโครงเรื่องที่กำหนดมาสร้างเป็นสคริปต์วีดิทัศน์โดยจัดลำดับของเนื้อเรื่องให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

1.5 กำหนดตัวแบบโดยตัวแบบในการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงบทบาทเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่มีพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีอย่างถูกต้อง

1.6 นำสคริปต์วีดิทัศน์ตัวแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของขั้นตอนรวมทั้งองค์ประกอบในตัวแบบ

1.7 ถ่ายทำวีดิทัศน์พร้อมทั้งตัดต่อและบันทึกเสียงโดยช่างภาพผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี และแบบประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

2.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วยภายหลังที่ทราบว่ามีโรคติดเชื้อเอชไอวี จำนวนครั้งที่มาดูแลผู้ป่วยขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประสบการณ์ในการได้รับความรู้หรือคำแนะนำเรื่องการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

2.1.2 ข้อมูลของผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี ประกอบด้วย เพศ อายุ ความเจ็บป่วยที่เป็นบ่อย ประเภทของการติดเชื้อเอชไอวี โรค/อาการของการติดเชื้อเมื่อแรกเริ่มเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล

2.2 แบบประเมินความรู้ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการป้องกันติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีในหัวข้อ การรักษาความสะอาดร่างกายเด็ก การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมสู่ตัวเด็ก การส่งเสริมสุขภาพและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต้านโรคแก่เด็ก แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามจะเป็นลักษณะที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีจำนวน 14 ข้อ

ผู้ที่เลือกคำตอบที่ตรงกับคำตอบถูก ได้คะแนนเท่ากับ 1

ผู้ที่เลือกคำตอบที่ไม่ตรงกับคำตอบถูก ได้คะแนนเท่ากับ 0

2.3 แบบประเมินการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้ดูแลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีประกอบด้วย วัน-เวลาที่สังเกต ผู้ถูกประเมินและกิจกรรมที่ประเมิน การบันทึกมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklists) ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในหัวข้อ การรักษาความสะอาดร่างกายเด็ก การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมสู่ตัวเด็ก การส่งเสริมสุขภาพและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต้านโรคแก่เด็ก เป็นการปฏิบัติที่ควรกระทำ 20 ข้อและเป็นการปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ 2 ข้อโดยใช้วิธีทำเครื่องหมาย ✓ (ปฏิบัติ) หรือ × (ไม่ปฏิบัติ) ลงในแบบบันทึกให้ตรงกับกิจกรรมที่สังเกตได้

การปฏิบัติที่ควรกระทำ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

ปฏิบัติ ได้ 1 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ ได้ 0 คะแนน

สำหรับการปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

ปฏิบัติ ได้ 0 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ ได้ 1 คะแนน

การควบคุมคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการควบคุมคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามชนิดของเครื่องมือดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำบทวิทัศน์และวิทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) เกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการสื่อสาร การจัดลำดับภาพและเรื่องราว โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อ จำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเสนอตัวแบบจำนวน 1 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิด้านโสตทัศนศึกษา จำนวน 1 ท่าน

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการตรวจสอบเนื้อหาของวิทัศน์และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้นำวิทัศน์ไปทดลองใช้กับผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 รายซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี ก่อนและหลังการดูตัวแบบ การสอบถามความเข้าใจต่อเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา การจัดลำดับเรื่องราว รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของผู้ดูแลขณะที่ดูวิทัศน์เพื่อดูความสนใจและความตั้งใจของผู้ดูแลด้วย พบว่าผู้ดูแลมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีความสนใจในการดูวิทัศน์จึงนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการควบคุมคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพ 2 วิธีคือ

2.1 การหาความตรง (validity) ผู้วิจัยนำแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล และผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีรวมทั้งแบบประเมินทั้งหมดที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาโดยปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญติดเชื้อในผู้ป่วยเด็กจำนวน 2 ท่าน พยาบาลผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 1 ท่าน เมื่อผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วผู้วิจัยคำนวณหาความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ (interrater agreement) และดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index, [CVI]) ได้ค่า 0.86 และ 0.89 ตามลำดับ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความชัดเจนในเนื้อหาและความเหมาะสมด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 การหาความเที่ยง (reliability) ในการหาความเที่ยงแบ่งเป็นการหาความเที่ยงของแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีและ

ความเที่ยงของแบบประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

สำหรับการหาค่าความเที่ยงของแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 10 ราย แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยงด้วยสูตร คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson, [KR-20]) ได้ค่าเท่ากับ 0.77

ส่วนการหาความเที่ยงของแบบประเมินการปฏิบัติ (Interrater reliability) ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมไปทดลองสังเกตพฤติกรรมของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในเด็กติดเชื้อเอชไอวีผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ร่วมกับพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีจนครอบคลุมทุกกิจกรรมจำนวน 5 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมเท่ากับ 1.0

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย กล่าวคือผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ดูแลทราบว่า การตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัยนี้ไม่ได้มีผลต่อการพยาบาล การบริการ หรือการบำบัดรักษาที่ผู้ป่วยจะได้รับแต่อย่างใด นอกจากนี้หากผู้ดูแลไม่พอใจหรือไม่ต้องการเข้าร่วมในการวิจัยต่อจนครบทุกขั้นตอน ผู้ดูแลสามารถออกจากการศึกษาได้โดยไม่มีผลต่อการพยาบาล การบริการ หรือการบำบัดรักษาที่ผู้ป่วยจะได้รับเช่นกัน และข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ถือเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลต่างๆ ได้นำเสนอในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลที่แท้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณะดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตประสงค์และขออนุมัติในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติ ผู้วิจัยขอเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการงานพยาบาล หัวหน้างานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ผู้ตรวจการงานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย

3. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยเข้าพบผู้ดูแลและแนะนำตัวเองเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการในการวิจัยให้ผู้ดูแลเข้าใจพร้อมทั้งชี้แจงถึงการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาและตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัย

4. เมื่อผู้ดูแลยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลและข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีตามแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้

5. ภายในสัปดาห์แรก ผู้วิจัยประเมินการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีก่อนการดูแลด้วยตัวแบบ ผู้วิจัยประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตเองซึ่งเป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อไม่ให้ผู้ดูแลรู้ตัว วันเวลาที่สังเกตนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่ม 6 วันใน 1 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็นเวรเช้า (8.00-16.00น.) 2 วัน และเวรบ่าย (16.00-24.00 น.) 2 วัน เวรดึก (6.00-8.00น.) 2 วัน และมีการสุ่มกิจกรรมที่สังเกตโดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ผู้วิจัยสังเกตกิจกรรมที่สุ่มได้นั้นจนเสร็จสิ้น แล้วจึงสุ่มสังเกตกิจกรรมต่อไปจนครบทุกๆ กิจกรรม ส่วนกิจกรรมที่ไม่ได้เกิดขึ้นทุกวัน แต่เกิดภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยไม่นำกิจกรรมนั้นมาสุ่มด้วยแต่ได้สังเกตเมื่อเกิดกิจกรรมนั้น

6. หลังจากการประเมินการปฏิบัติก่อนการดูแลด้วยตัวแบบเสร็จสิ้น ผู้วิจัยประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีก่อนการดูแลด้วยตัวแบบ โดยให้ทำแบบประเมินความรู้ซึ่งใช้เวลาประมาณ 20 นาที ผู้ดูแลอ่านหนังสือไม่ออกมี 2 ราย ผู้วิจัยเป็นผู้ถามตามแบบประเมินแล้วให้ผู้ดูแลตอบ

7. หลังจากการประเมินความรู้ ผู้วิจัยจัดให้ผู้ดูแลดูวิดีโอที่นำเสนอตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ณ ห้องต้นทนาการซึ่งเป็นห้องที่เป็นสัดส่วน ไม่มีสิ่งรบกวน ก่อนการดูวิดีโอผู้วิจัยอธิบายแก่ผู้ดูแลว่าจะให้ดูวิดีโอที่นำเสนอตัวแบบ ซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กที่เป็นติดเชื้อเอชไอวี เช่นเดียวกับผู้ดูแลแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และบอกกับผู้ดูแลว่าผู้วิจัยหวังให้ผู้ดูแลแสดง

พฤติกรรมตามตัวแบบที่เสนอนั้นซึ่งจะทำให้เกิดความสนใจต่อตัวแบบมากขึ้น หลังจากควิทัศน์แล้วผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยในวิทัศน์ประมาณ 5 นาที แล้วให้ผู้ดูแลสรุปถึงลักษณะพฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีของตัวแบบที่สังเกตเห็น ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้และเก็บจำลักษณะของตัวแบบได้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยให้ผู้ดูแลบอกถึงผลตอบสนองที่ตัวแบบได้รับเมื่อปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสได้ถูกต้องจะเป็นการเสริมแรงให้ผู้ดูแลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ในขั้นตอนนี้จะใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที หลังจากการควิทัศน์ตัวแบบ ผู้วิจัยประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีภายในวันนั้นทันที

8. ภายใน 1 สัปดาห์หลังจากควิทัศน์ตัวแบบ ผู้วิจัยประเมินการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

9. หลังจากควิทัศน์ตัวแบบครบ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

(Statistical Package the Social Science for Windows) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลและของผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีโดยหาจำนวนความถี่ ร้อยละ

2. คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันที และหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์ และคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์และภายใน 1 สัปดาห์หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีระหว่างก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันทีและหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์ ด้วยสถิติทดสอบ Repeated measures ANOVA พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ดูแลก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันทีและหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนการเสนอตัวแบบ
สัญลักษณ์ หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันทีและหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์
เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการ
การป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีระหว่างภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการ
เสนอตัวแบบสัญลักษณ์และภายใน 1 สัปดาห์หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ โดยการทดสอบ
Paired t-test